

SÈRIE 3

1. Exercici de traducció

La versió correcta del text pot adoptar formes distintes; donem la següent com a pauta orientativa:

«Mentre aquests fets s'esdevenen en aquests llocs, Cassivel·laune envia a Kent uns emissaris i ordena als reis de la regió que, un cop aplegades totes les seves tropes, ataquin el campament naval d'improvís. Havent arribat ells al campament, els nostres, feta una sortida sobtada i morts molts d'aquells, replegaren els seus, incòlumes.»

2. Exercici de morfosintaxi

OPCIÓ A

2.1.

- a) El pronom *haec* fa de subjecte de *geruntur*.
- b) El sintagma *castra naualia* fa de complement directe del verb *oppugnent*.

2.2.

Les contruccions d'ablatiu absolut que apareixen en el text són: *coactis omnibus copiis*; *eruptione facta*; *multis eorum interfectis*.

OPCIÓ B

2.1.

- a) El sintagma *regionis regibus* està constituït pel substantiu plural *regibus* en datiu, que fa de nucli del sintagma, i el substantiu singular *regionis* en genitiu, que li fa de complement de nom.

El sintagma *regionis regibus* fa de complement indirecte respecte al verb *imperat*.

- b) En la construcció *ut ... castra naualia de improviso oppugnent*, el nexa subordinant *ut* introdueix una oració subordinada substantiva (completiva) que fa la funció de complement directe respecte al verb *imperat*.

2.2.

- a) En la construcció *Cum ii ad castra uenissent*, el nexa subordinant *cum* introdueix una oració subordinada adverbial temporal-causal (*cum* històric).
- b) L'adjectiu substantivat *nostri* fa de subjecte de la forma verbal *reduxerunt*.

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

OPCIÓ A

3.1.

inri

3.2.

in situ

3.3.

in extremis

3.4.

in albis

OPCIÓ B

3.1.

c) Catilina

3.2.

b) Horaci i Virgili

3.3.

a) la historiografia

3.4.

b) Heroides

4. Exercici d'exposició d'un tema de literatura o de civilització romanes

OPCIÓ A

El redactat següent és un simple model orientatiu, que no ha de ser reproduït per l'estudiant literalment.

El text correspon a l'episodi de "El rapte d'Europa" de les *Metamorfosis*, el gran recull de mites i llegendes gregues i romanes compost en hexàmetres pel poeta llatí Publi Ovidi Nasó.

Ovidi desenvolupà la seva obra literària en els cercles literaris del final de l'època d'August. Pertanyia a una generació més jove que la de Virgili i Horaci. Va ser admès en el cercle literari de Valeri Messal·la Corví i va rebre el suport del poeta Tibul, pel qual Ovidi sentí una especial devoció.

El net d'Atlas que s'esmenta a l'inici del passatge és Mercuri. Mercuri és fill de Júpiter i de Maia, una de les set Plèiades, les nimfes filles d'Atlas i Plèione.

Júpiter encomana al seu fill Mercuri que es dirigeixi cap al país de Fenícia i que emmeni cap a la costa el ramat reial que pastura a les muntanyes perquè vol seduir Europa, la filla del rei Agènor de Fenícia, que es troba a la platja xalant amb les seves companyes de joc.

Un cop executada l'ordre, Júpiter pren l'aparença d'un toro i mesclat entre els vedells bramula i tot ufanós volta per les pastures tendres. Té el color blanc immaculat de la neu i una estampa bella i pacífica.

Europa s'admira de la seva bellesa i de la seva docilitat. Després d'un primer moment de dubte, s'hi acostava a tocar-lo i el peixa amb la mà. A poc a poc va essent seduïda. La princesa, finalment, sense cap por i sense saber qui és de debò aquell toro blanc tan bonic, gosa enfilarse al seu llom. Júpiter, aleshores, va conduint les passes de les seves potes falses cap a la vora de les aigües, tot seguit continua més enllà i per la superfície de les aigües s'emporta segrestada Europa, que espantada mira enrere cap a la platja, mentre, agafada d'una banya amb la mà dreta, se n'allunya.

OPCIÓ B

El redactat següent és un simple model orientatiu, que no ha de ser reproduït per l'estudiant literalment.

Abans de l'arribada dels romans a l'Empordà hi habitaven els indigets, una tribu ibera molt poc desenvolupada que es dedicava a l'agricultura i a la ramaderia. Al segle VI aC hi arribaren els grecs, procedents de Focea, amb una clara finalitat comercial. En un mateix recinte emmurallat hi cohabitaven els indigets i els grecs però separats per una muralla interior.

Els romans hi desembarcaren per primera vegada l'any 218 aC amb motiu de la Segona Guerra Púnica. Un exèrcit comandat per Gneu Corneli Escipió desembarcà al port d'Empúries amb la intenció de tancar el pas per terra a les tropes cartagineses.

L'any 195 aC, Marc Porci Cató instal·là un campament militar que fou l'embrió de la ciutat romana, creada a principis del segle I aC. En època de l'emperador August, les ciutats grega i romana es van unir físicament i jurídicament sota el nom de *Municipium Emporiae*.

La ciutat romana tenia una estructura rectangular, amb dos carrers principals, el *cardo* i el *decumanus*, i estava rodejada per una muralla. A la zona central hi havia el fòrum. Hi havia bàsicament dos tipus d'habitatge: la gent més humil vivia en blocs de pisos, anomenats *insulae*, mentre que els emporitants benestants vivien en *domus* luxoses, amb magnífics mosaics i peristils. D'aquestes residències més luxoses se n'han excavat dues que ens mostren les grans dimensions que tenien.

Al fòrum hi havia un temple dedicat a la Tríada Capitolina (Júpiter, Juno i Minerva) i dos temples petits, afegits en època d'August, dedicats al culte imperial. Hi havia també una basílica, on es feien els judicis, la cúria, per a reunions polítiques, i botigues (*tabernae*).

Els emporitans anaven al fòrum a trobar-se o a fer activitats diverses. Podien anar a l'amfiteatre, que era fora de les muralles i del qual només es conserva una part de la graderia; a la palestra, també ubicada extramurs, a fer esport, o bé podien trobar-se a les termes, destinades no només a la higiene personal, sinó també com a punt de reunió. Les termes emporitanes no van ser descobertes fins a l'any 2000.

A partir del segle I dC, Empúries pateix una lenta decadència per dues causes fonamentals: la inutilització del port pels sediments arrossegats pel riu Fluvià i la importància creixent de ciutats com Tàrraco i Bàrcino amb la competència comercial que se'n derivava.